

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 17.

7id jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda-
gast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

15ad September 1905.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Armo-aige divrasvuotta.

(Okta dam ollo bæggotuvvum moridus-sard-
nedægje, A. Lunde, sarnin).

(Lasse oude* nummari).

Mutto go dat fallujuvvum arbmo læ hilggujuvvum, de boatta rangastus Høerrast. Dam matam mon çajetet bibala mietta. Noah aige rakaduvvui vuost arka garvvesen, ja de goççu-juvvujegje olbmuk sisa mannat. Ja go si legje læmaš æppegululažuk æige dattom sisa mannat, de dappujuvvui dat armo ukša, ja rangastus bođi. Valde du bibalad ja gæçad, ja don gavnak dam sæmma Lothe beivin. olbmuk suddodegje groavvak Sodomast. Mutto jurdaš! — vel Sodoma suddokge æi galggam rangastuvvut, ouddal go Sodoma assek legje armoin oappaladdujuvvum. Si legje suddodam nuft fastet, atte mi illa storrat dam namatet; mutto ouddal go Ibmel dikta dola arvvet dam suddolaš baike ala, læk dak alмест vuolgatuvvum engelak fidnam dobbe ja dieçetam, atte dobbe læ bestujubme, go bataruvvu varedi. Mutto olbmuk sitte dam bæive ja dam ija jaskudattet oaže himoid; si æi vuostaivalddam dam fallujuvvum armo. Ja dalle — mutto æska dalle dat vanhurskes læi vuolggam olgus — divti Hærra arvvet vuolas alмест dola sin bagjeli. Ja nuft matta çajetuvvut ædnaç æra baiken bibalest. Vuost arbmo ja maņel duobmo. Mana nuft gukkas go nubbe Moses girjai 12ad kapitali. Dobbe læ maidai dieçetuvvum garra duobmo, go dobbe celkkujuvvu: atte juokke viesost galgga læt okta jabme; i oktaga galga dast vœlttat — i riggis ige gæfhe, i allad ige vuollegaš, juokke ovta dalost galgga okta jabme gavd-

nut. Mutto bestujume gaskaoabme dam rangastusast erit boattet læi varra. Hærra celki navt: »Varra galgga læt digjidi mærkkan dai viesoi alde, mai siste di lepet, ja mon aigom oaidnet vara ja mannat din mæddel; ja i galga mikkege çaskastagaid dæivvat din sorbmašubmen, go mon çaskam Egypten ædnama.«

Mi oaidnep dast, atte dušše dak olbmuk guçek bagjelgeççe dam armo ja æi vuoddam vara uksastoalpoi ala — dušše daina viesoin çaddai gaska-ija aige stuora biškom ja çuorvvas. I vœlttam oktage armo bagjelgæççe rangastusast dam aige, ige oktage Noah aige. Duobmo bođi sin buokai bagjeli. Dat gavdnaç dam sivo olbma lika go dam çiegnalæmuset jorralam olbmu. I læm dast mikkege æra gagjujume* gaskaomid go dat arka, maid Noah læi rakadam, gutte dam sisa i dattom mannat, son olgobællai fertti dussat. Mi mattek çielgaset Basse çallagest çajetet, atte go olbmuk læk dovddam sin oappaladdam aigesek, de læ Hærra erit valddam daid rangastusaid, maid son læ loppedam. Olbmuk Ninivest legje suddodam ja ællam stuora daidde-mœttomvuodast. Mutto ouddal go Ninive galgga duššaduvvut, de galgga dobbe sardneduvvut jorggalus. Ja go Jonas læi mannam gata vuolas ja gata bajas ja çurvvom, atte 40 bæive goçcest galgga Ninive duššaduvvut, dalle dakke olbmuk gatamuša ja jorggalusa, ja dallanaga Ibmel erit valdi rangastusa, maid son dam albmuga bagjeli læi mæredam.

Ovta ouddamærka vela çajetam: Jesus çuožžo ja çierro Jrrusalem olgobælde, son cœlkka: »Vuoi vare don dadde dieçaçik, vela odna dam du bæivadge, mi soappa du rafhai! Mut-

to dæl læ dat çikkujuvvum du çalmi oudast. Meft valdde si Jesusa vuostai dam bæive? Moadde bæive dastmaņel çurvuvjuvui: »Russinaville, russinaville sul Ja i læm gukka maņel ouddal go rangasts bođi.

Mon matam damditi roakkadet cœlkket, atte Hærra i læk goassege rangastam olbmuid, ouddal go son sigjidi armo læ fallam. Ige aigo Hærra duge rangastet, ouddal go arbmo Jesus Kristus siste læ fallujuvvum. Maidai dudnji, suddolaš falla Hærra su armos; mutto jos don dam armo hilgok, de bagjelgæçak don bovde-jujume, ja dudnji matta dat baivve boatot, go don oainak dam vanhurskasa sisa valddujuvvumen ja jeçad baccemen olgobællai çuožžot dam dappujuvvum uvsa duokkai. Nuft lokkap mi maidai Matheus evangelium 25ad kapittalest 10ad værsast dam vitta jierbmalaš ja dam vitta jallas nieida birra: Dak jierbmalaš nieidak manne sisa, ja ukša dappujuvvui. Dalle gal oažžo çurvuvjuvut; mutto vastadus i boaðe.

Damditi ustebidam — moft orro din mielast dat aigge, man siste mi dal allep? Maggar læ din oaidno aige harrai? Mu mielast orro, atte mi dal ællep dam aige siste, go Hærra sisaçoagga joavkoid; armo ukša læ ravastuvvum, ja arbmo olgogolgatuvvu mailme bagjel. Ja burist mi dakkap, jos adnep arvost dam aige. Væketekus Ibmel, atte mi, guçek læp dast, aigest vara valdašæimek, nuft atte min birra i mataši celkkujuvvut nuftgo dam albmuga birra Noah aige, atte si legje gažžarak ja bagjelgeççe armo. Dudnji læ Kristus fallujuvvum, arbmo læ dudnji geiggijuvvum; Ibmel vuoiņna læ ja læ læmaš du vaimo lakka. Çuožas damditi Hærra

oudast, ustebam, ouddalgo celkkujuvvu, atte uksa læ dappujuvvum. Ibmel væketekus min buokaid dasa su namas diti.

Jallas osko sevnjudatta luondo jierme.

Jallas osko dugjo ilo, mutto dam
loappa læ hæpad ja jabmen.

(Lasse 10ad nummari).

Sust læi luondo jierbme čielgas, maina son mati burist arvvedet, atte daggar vašalaš givesvuotta morin ja biskomin i æisege soava ibmelbalvvalussi. Nuftgo juo læ davja ouddal šaddam, de šaddai maidai aibas gieskat muttom čoaggalmasast, masa mon ješ læm čalinalaš duodaštægje, atte okta Ibmel olbmui čoaggalmas šaddai hæpadlaš dajademiguim dajaduvvut garrodemin, bilkkoin higjidemin ja čuorvvomin, nuft atte olmuš i mattam addet sin čuorvvom dam mađe, atte lifčie mattam vastedet maidege, vaiko dat olmai, gæn ala si givvasmuvve i læm rievdam tempela ige læm bilkkedam sin ibmelage, mutto dušše fina ja čabba saniguim læi muittalæme ovta kristalaš nissona ja su čabba kristalaš gævatusa birra, ja go okta nisson bæle person guladedin dam muittalusa, bajedi čierromjiena, de dat læi buok ašše dam gafhadlaš moivašubmai, nuft atte dam olbmui æmed oktan su manaiguim fertti duoddot gullat go su boadnja ja sin ačče goarggotuvvui gumppen, bærgalakkan, luosagærmašen ja ædnag æmbo daggaraš saniguim, mak læk vela hæpadlažat dagjatge.

Dal læp mi joavddam dam muhamedanalaš særve ragjai, maid mon dal aigom ouddandivvot nugo historia čalle muittal, mi i læk galle okti heivvetatte daina čabba fina Israelitalaš avvodægje servin, fina ja čabba vuoda dafhos, guđek rokkadalle, lavlu ja dansestalle, dego dak, guđek læk juo boatte mailme famoid mastašcemen. Muitto lagastalla dam efsalaš ja asialaš ædnam rika særve, man laiddejægje læi Demeterius, viggatuvvum gudnehalolaš ja ruttahanesuodašt.

Dat muhamedanalaš særve fast

laiddejuvvui dam historias burist dovodos olbmast, Muhamedest, maidai songe viggatuvvum gudnehalost ja ruttahanesuodašt; dastgo historia čalle muittal su birra nuft, atte son læi arabialaš 600 jage arvo Kristus maņel, son læi gavppeolmai ja jodi mangga ædnam čađa ouddedam diti gavpes, dobbe oapai son dovddat sikke judalaš ja kristalaš oappo. Sust læi hui stuorra sardnom čæppevuotta ja læi hui gavvel. Son soavai dasto ješječaines atte ouddan boattet odđa oapoin, mi læi oktisekkijuvvum daina, maid son læi oappam ja maid son læi ješ hutkam, Oažžom diti saje oppuses olbmui gaski, eelki son. engel Gabriel almostatti ječas sudnji muttom biejos ja addi sudnji, maid son galgai oapatet; su oaiive oappo čuojai nuft, okta Ibmel læ, mutto Muhamed læ su profet; Ibmel læ vuolगतam ædnag profetai mailbmai, nuftgo Moses ja Kristus; mutto Muhamed læ dal maņemus ja stuoremus buokain. Son loppedi su maņes čuovvoidasas Paradias dieva oažžalaš iloin ja havskodagain. Dak vuonjalažak, guđek rokkadalle vastedegje, dakke basse raísoi daida basse gavpugida Mekka ja Medenai Arabias. Dat stuoremus bassevuotta oroi dam siste, atte soattat oapo viddedæme diti, dak guđek jabme miekke-gieđai oapo viddedæme oudast, manne gidda dam alemus hærvvasvutti. Dat muhamedlaš girje goččuuvvui Koranan, ja su maņes čuovvot (musselmænd), dak læk oskolažak daihe muhamedanalažak. Dam aige læi hui hirbmos soatte kristalaš vuoda diti, ige guttege ænam læm olles famolaš vuostaičuožžot arabialaš daihe muhamedlaš oskolažaid.

Go Muhamed læi jabmam, de rađđi su oappa mietta Arabia ja su maņestčuovvo Kalefer bijai dasto vuollases buok boares kristalaš ædnamid, sikke Asias ja Arabias, vela ædnag kristalaš bismatge ferttjegje vuollai addet. Dat muhamedlaš oskolažak adne maidai morašlaš ællem. Dasto vuitte si maidai Spania, vela turkalažakge ožžu famo muhamedlažain; mutto dasto dat æska šaddai dađe bahab kristalažaiguim, dastgo si goččuuvvujegje ja adnuegje bænan.

Dat vuostas, mi mist læ dam muittalusast vuti valddet læ, atte giellesvuotta i læk goassege ožžom daggar jotteles jođo go aido dalle, goas

duottavuotta læ burist sekkijuvvum okti giellesvuodain, ja maidai, atte bærgalak roakad hui burist Ibmel duottavuoda birra sardnot dagadedin dego stuora halidus sust lifčie čaidnet duottavuoda ouddanæme.

Nuftgo i goassege læk guđege aigest mange dilalašvuodašt boattam oktage giellestalle daina duodaštusain, atte son læ giellestalle, fillijægje daihe skælma, de nuft i maidai Muhamedge boattam daina duodaštusain, atte son læ giellestalle, fillijægje daihe skælma; mutto siega, čabba ja njuolgga njuokčamin son bođi ouddan, dego dat, gutte læi viggatuvvum angervuodašt Ibmel bælest ja rakisvuodašt olbmui bestujubmen.

Oažžom diti saje opposes olbmui gaski, celki son olles dievas visvasmattujumin ječas birra, atte son læ Ibmelest dat maņemus ja stuoremus profet, gøsa Ibmel læ basse engeles bokte almostuttam olles dievaslažat su basse ja vanhurskes dattos, maid son dal berre oapatet olbmuidi. Vaiko i sust læm Ibmel sanest mikkege nanostusaid dasa, maina son mati nannet duodaštusas duottan, ærebgo dušše dat, atte čæpevuodaštægječčali son dakkat sanides čabbesen nuftgo vejolaš, ja læ vela jakkemest, atte songe gadnjalidesguim daid burist laktadi. Dastgo dat læ burist dovodos ašše sikke oappavaš ja oappamættomida, atte go sardneolmai gæččal dakkat sanides čabbesen nuftgo vejolaš, ja dasa vela gadnjaliguim burist laktad, de læk olmuš rievok mæsta naggijuvvum oskot vaiko maid.

Datge maidai oidnu čielggašet dam muhamedanalaš særvest, atte siige jallas oskoin milionai mielde osko aibas Ibmel sane vuostai. Si osko Muhamed hutkujuvvum giellasiid dušše su čabba sanid ja gadnjlid ja vela vanhurskesmættom duomoi diti Duotta læ galle maidai datge, atte go betolaš garvod čuovgas hame ja boatta geđđodægje hamin, de i læk galle buorre jakket, atte dat i læk Ibmelest; gal dat maidai dainage olbmuin læ dat hujudak, att si čei duosta æppet, atte dat olmai i læt Ibmelest vaiko ædnagak sistge oidne galle, atte oappa i læk čielgga apostolalaš; mutto læ divuduvvum, gæpeduvvum ja lasetuvvum, nuftgo mi gulaimek damge historjast, atte muttom kristalaš

kristalažak, vela bismakge legje famotæmek vuostačuozžot Muhamed su bujus almustusain, atte dat i læk Ibmelest. Mutto jallas oskoi osko dam biejost almostusa almalas almostussan jurdašedinæsek, atte gal son fertte læt dat maņemus ja stuoremus Ibmel airas; dastgo dat oroi sin mielast nu, atte mi æp læk obba gullamge daggar sardnedægje; dastgo i gossege oudal læk evangelium sardneduvvum nuft laddaset, ige gænge oappo læk viddanam nuft jottelet go dat, ja dasa vela bođi dat juda, atte dat i matte læt vejolaš, atte olbmui siello mataši gierddat ouddan boattet daggar giellasiguim, jos dat i lifči Ibmeles boattam.

Ja go Muhamed oini, atte olbmuk jallas oskoin osko vuost dam bahamusa, de dasto son æppevuodastes, nuftgo historja muittal oktisekki mi Ibmela læ, ja mi su ječas læi, ja rakadi oapo i Ibmeli gudnen, ige olbmuidi bestujubmen; mutto aldseis gudnen ja olbmuidi hævatussan; dastgo su ječas luondo njuolgatusa mielde rakadi son oapost, dađemielde go bælljik višše dam gullat. Sin ala maidai ollašuvvujek dak sanek: »Dat aigge boatta, go si æi gierda gullat dam dærvaš oapo, mutto sin ječaidæsek halidusai mielde valljijek oapatelijid doakkalagaid, dađemielde go sin bælljik viššek gullat» j. n. v. 2 Tim. 4, 3—4. Damditi go olbmuk æi addam ječaidæsek njuolgijuvvut duottavuđast, de manai su oappo ædnamest nubbai ja vuiti ovta doake nubbe maņest. Ja mađe æmbo særvvegodde lassani, dade æmbo gudnejattujuvvui son dam stuoremus ja buoremus profetan, ja maidai særvvegoddek vissasmattujuvvujegje oapo harrai, dainago buok ædnam rikak balvvalek dam.

Gæi son i nagadam vuottet daina værre rakisvuodain ja buridesguim sin ala gævai son daina bahamus garasvuodain, bilkkedemin, garrode-min ja maņemus goddalem. Ja dak guđek legje givvasak kristalažai gadnjalid ja varaid golgatet Ibmel nammi, aleduvvujegje baijemussi sikke særvvegoddest ja maidai almest. Dam aige i læm gæpas i dovddastet ige bissot dam apostolalaš oskodovdastusast, ja vela ollo kristalaš bismakge ferttijegje vuollai addet. Buok obba muttakristalašvuoda aige siste læ læ-

mæš kristalašvutti buok bahamus dat, go Ibmeli gudnen dubnijuvvu, garroduvvu ja vela sorbnijuvvuge, aido sist, guđek celkkek ječaidæsek læt alemus Ibmel airasan.

(Lasetuvvu).

Vastadus

muttom čallai »Nuorttanastest.«

»Nuorttanaste« 11ad nummari læi okta bitta sisavalddujuvvum, maid Per Aslaksen Holmen Garašjogast læi čallam. Juokke olmuš, gutte dam su čallaga læš lokkam ja gutte su persovnalažat i dovda, fertte jurdašet, atte son læ okta olgusvalljijuvvum, vanhurskes ja laitemættom kristalaš; mutto buokak, guđek su dovdek, de gal vissasi æi matte dam jurdašet su birra. Su čallagest muittala son vuost navt: »Mon læm dal læmaš gukka aige jođekætta Dæno mærragaddin. Dam rajest go mon vuollen Tanast læm læmaš, læ ollo rievddam. Maņemus go mon dobbe jottem, sardneduvvui evangelium valljogasat; mutto dal i gullu ærago buoklagan ibmel-mættomvuotta.«

Mon muittam burist, go Per Aslaksen maņemus jodi dabe, dalle læi son maidai okta daina, guđek ibmel-olbmuid æi dovda, ja moft kristalašvuoda dille dalle læi min gieldest ja moft dat dal læ, de vissa uccan erotusa dovdda dast; dastgo son læi dalle go son algost dabe jodi, okta kristalašvuoda vuostaičuozžo ja ige addem maidege kristalašvuoda aššin. Damditi i berresi son maidege sardnot vassam aigi birra, dastgo su nuorravuoda gidđa i læk mikkege rabmotatte aigid. Duotta gal læ, atte ibmel-mættomvuotta læ stuores min gieldest; mutto almaken gullu ain soames čuorvvo jiedna min gaskast nuft, atte Ibmel sadne ain vela ælla min gaskast. Martyr Johan Huus maņnel čuozžaldatti Ibmel Martin Luther; sæmma lakkai matta maidai dalge Ibmel vuolggatet soatteolbmades min gaski, go si, guđek dal gilvek Ibmel sane min gaski, eritbigjek sin matkesoabbesek ja mannek vuoinastet sin bargostæsek.

Per Aslaksen Holmen vaida maidai, atte ollo baha sardnujuvvu kristalažai ala, ja manditi son rame-da ječas likkolažžan go son dam lokka kristalaža dovdomærkan ja son

balaši dast, jos mailbme rabmoši kristalašvuoda. Duotta læ, atte ollo baha sardnujuvvu min buoremus sardne-olbmai ja kristalažai ala, ja mailbme illoda sin vigiguim.

Dade mielde go Per Aslaksen læ ječas gævatom mannam gida Kvitnæsast, de son i matte æra vuorddet go higjadusa, dastgo juokke ibmel-mættom olmuš satta ječas gævatom sæmma lakai go Per Aslaksen. Son ramida ješ ječas; mutto almaken i gullum sust goassege dat arvvalus, atte kristalaš čoaggalmasa doallat. »Nuorttanaste« olgusadde finai maidai Kvitnæsast sæmma aige go Per Aslaksen læi dobbe. Per Aslaksen, gutte galgai læt buorren ouddamærkan ibmel-mættomidi, bagjelgæččai »Nuorttanaste« olgusadde dam lakai, atte son i obba mannam gulddalet su, go son doalai čoaggalmasa, dušše damditi go son goččoi olgusadde mailme olbmui usteben ja værre oapatægjen. I son muittam daid sanid, maid Luther celki: Ibmel sanin læ sæmma buorre, vaiko dat boadaši olgus asen njalmest.

Dasto golati son su aiges Kvitnæsast daina, atte son hokkai ja oalgoti su jallabides manga lakai, ja fast ješ illodi sin jallavuoda diti. Illa mon jakkam, atte datge læ kristalaš olbmui heivvolaš mailme manai gaskast addestallat boaris kristalažai ja sardnedegjid, atte moft duot ja dat sardno. Davja mon gullem Per Aslaksen dam barggamen, ja mailme manak illodegje diedostge dam su heivvemættom gævatusa diti, dušše daina go son ječas ani oskolažžan ja almaken duon lakai ječas gævati. Mu mielast læ Per Aslaksen dušše nammakristalaš, daggar mi obba i dieđege, maid osko ja kristalašvuotta maksa, damditi æi dokke sudnji jeddetussan dak Jesusa sanek: »Audogasak di lepet, go olbmuk sardnok din ala buok lagaš bahaid mu diti ja daid gielastallek.« Loapadedin, aigom cækket: Juokkehaš suoppalastus ječas vieso olgobæle, ouddalgo nubbe vieso lusa manna dam barggoi, ja dudnji Per Aslaksen ferttim cækket: Valde dimbara erit, mi læ du ječad čalmest, ja go dam læk barggam, de dalle æska valde riba, mi læ du vieljad čalmest. Tanast čalluvvum 15ad august 1905

Okta Tana sabmelaš.

* * * * * Gukken ja lakka. * * * * *

Man ollo olbmuid Ruoŋŋa ja Japan tapiga dam maŋemus soadest.

Muttom engelas avisa muittala, atte Japan Port Arthur duššadume ragjai læi massam 29,000 gaddesoaldeta ja 1900 skipasoaldeta; dasa læk oficerak maidai mielderekenastujuvvum. Ja soađe loapa ragjai galgga Japan oktibuok læt massam 167,402 olbma. Ja oktibuok læ Ruoŋŋa massam 388,480 olbma. Dam lokkoi læk mielde valddum maidai dak 67,000 olbma, maid Japan læ fangan valddam.

Ruoŋŋa læ dam soadest massam 73 soatteskipa, ja Japan læ massam 12 soatteskipa. Bagjel 20 ruoŋŋalaš soatteskipa — oktan daiguim, mak læk bajasvalddujuvvum Port Arthur vaggest, læk joavddam Japanesalažai halddoi.

Arvvaladdam Karlstadast ain bista.

Maŋemus telegramak muittalek, atte Norga ja Ruoða olbmak æi læk vel gærggam arvvalæmest Karlstadast. Dak arvvaladdam šaddai gukkeb bistet, go algost jakkujuvvui. I vela sätte oktage sikkaret muittalet, moft dai arvvalusaiguim manna; dastgo arvvaladdek ječa æi muittal maidege ouddalgo gerggek. Dasto galle dieđetuvvu goabbašak ædnamidi, maggar šiettatussi si læk boattam, daihe nuft si læk soappam. Mutto almake arvveduvvu dammađe, atte dak stuoremus vaddesvuotta læ čađa bæssat ladnegačaldaga. Moft ležžek ožžom diettet, dam mi æp dieđe; mutto čaljuvvu goit darogiel avisain, atte daro bæle arvvaladdek læk ferttim daidi ruotalaš gaibadusaiddi muttom sajid miedetet, ouddamærka diti dasa, atte dak ladnek mak læk rakaduvvum dam jage 1895 rajest rajelakka, galggek heittujuvvut. Mutto Ruotalaš i duđa vela dasa, son sitta, atte maidai dak ođđa rakkanusak ja divvujumek, mak læk dakkujuvvum boares Fredrikstenest ja Kongsvingarest, galggek duššaduvvut. Fredriksten ladne čuožžo Fredrikshalda gavpug baldast, ja dat læ okta boares historialaš ladne. Maidai Kongsvinger læ boares.

Min mielast orro, atte dak Ruoðalažai gaibadus læ dego okta mist manaši grannamek lusa ja čelkaši sudnji navt: »Don oažžok gal min granna læt, jos don erit valdak la-said du vistenat, mutto jos don dam ik daga, de mon cabmam du, nuft gukka go dust hægga gavdnu.«

Ruoðalaš avisak ain garra sanid adnek ja gaibedek, atte buok ladnek raja lakka galggek erit valddujuvvut.

Jos oktage ladne galgga vuolas bigjujuvvut, de gribeda dača, atte voldgifttraktata (rafhe čala) addujuvvu vuost Ruoða bælest. Ouddal i sirddujuvvu oktage kanovna ladnin erit.

I alma dal vissa šat gukka læt, ouddalgo mi oažžop gullat, moft læ mannam arvvaladdiguim Karlstadast.

Ruotalaš

ain gæssa æmbo soaldatid rajelala. Arvo mielde læk čuođe duhat ruotalaš soaldeta min rika rajelalakka. Si læk diettalassi garvvesen dokko čoggujuvvum, nuft atte jos dak olbmak, gæk dal Karlstadi læk čoaŋganam, æi soava, de si časkek dallanaga.

Læ gal vieljalaš rakisvuotta.

Ruotalaš papak

sardnedek viššalet soađe birra girkoidešek siste. Dak rafhe evangelium olgusgivvek, goikkeke varai maŋnai. Min rika papak ja æra kristalažak rokkadallek girkoim ja æra baiken, atte Ibmel varjalifči min ædnama varragolgatusast; mutto ruotalaš papak sittek soađe. Si hattijek sœrvvegode lattoidæsek vaššai Norga albmuga vuostai. Gal dak læk čabba papak.

Rasse ja potetosšaddo

læ dabe Vesteraalast læmaš hui buorre dam jage, nuft buorre go i læk logenar jagid sisa læmaš. Mutto bivddo fal læ vanes, illa læ vuossamguolle fidnemest. Saidde, mi juokke gæse ja čavča ucceba ja æneb mærest læ læmaš min baiken, dam jage læ aibas javkam. Ja salled i læk læmaš i algaga, ige gullu i gostege.

14,618 olbmu ja nisson

læk studentaeksamena valddam min ædnamest dam rajest go Kristiania universiteta læ asatuvvum jagest 1813.

Hirbmos ænamdoargastus Italiast.

Gieskad læ Lulle-Italiast læmaš hirbmos ænamdoargastus ikko. Olbmuk goccajegje birra buok go gulle mađohes jama. Vistek doargestegje hirbmadet, ja muttomak vuolasnjeiddujuvvujegje. Oktibuok galggek arvo mielde læk 5000 olbmu duššam, ja dai labmašuvvumi lokko læ diettalassi sagga stuoreb.

Ruoŋŋalaš soattehaman 10 mila

Vargai gavpugest erit.

Ruoŋŋaædnam avisak muittalek, atte dat ruoŋŋalaš rađđetus læ arvvalæme rakadet hamana soatteskipaidi Murmangaddai. Alexandrowsk šadda dalle valljujuvvut flaatastationan. Soattevæga eisevaldek læk čelkkain, atte dat soattehaman i galga ibmerduvvut nuftgo mikkege aitemid Norga vuostai daihe mange æra ædnam vuostai. Mutto si darbašek ovta isafria hamana davven, damditi go Libau dalved stenggijuvvu isa bokte. Jos dam arvvalusast mikkege vuolggga, de šadda dat ruovddemađe, mi dal læ rakkaduvvumen Petersborgast Petvosawski gukkeduvvut gidda Vilggismæra vastagaddai, Kola bagjel Alexandrowski. Dat ruovddemađe šadda stuora avken guollefiervredæbmai Norgast Ruoŋŋaædnam sisa, damditi go Alexandrowsk læ dušše 10 mila Vargain erit ja læ fria isast jage mietta.

Spitsbergast

galgga læt gædgečadda (koalla) valljid. Dat æska ruoktot boattam darolašamerikanalaš Spitsberga ekspedition muittala, atte Spitsberga læ boatte aige koallaænani. Dobbe læ roggjuvvum gukkas vare sisa golma saje ođdasist, ja læk gavdnam rigges koalla-suonaid. Koalak læk maidai læmaš sagga buoreb go dak, mak ouddal læk gavdnum. Dat selskappe aiggo boatte jage algget stuoreb famoin dobbe barggat.

Japan

stuoremus soatteskipa »Mikasa« admiral Togo skipa læ gieskad buollam ja vugjom. Lakka 600 olbmu hæga manne daggo bokte.

Stuora arbbe. Okta dača Amerikast læi nuft likkolaš, atte arbi dam čabba summa 75 million kruvna.

»Nuorttanaste« čalle, prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund, Sigerfjord, Vesteraalen.